

Ewa Kłeczek-Walicka

Ks. Jan Gut : 1951-2014

Rocznik Kolbuszowski 15, 51-64

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. Jan Gut (1951-2014)

W dziejach kolbuszowskiej parafii farnej pojawiło się wielu kapłanów, którzy przez swoją posługę na trwałe zapisali się w ludzkiej pamięci. Jednym z nich niewątpliwie był zmarły w październiku 2014 roku ksiądz Jan Gut, proboszcz kolegiaty pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej.

Ks. Jan Gut urodził się 14 czerwca 1951 r. w Brzozie Stadnickiej¹. Miejscowość ta przynależała do parafii Żołyńia w dekanacie leżajskim. Proboszczem był wówczas pochodzący z Boguchwały ks. Piotr Niedziałek, zaś wikariuszem ks. Tadeusz Szetela z Grodziska. Ponadto w parafii żołyńskiej posługiwał, jako katecheta, ks. Klemens Malarkiewicz z Mościsk. Pomocą służył również zamieszkały w parafii ks. Jan Skoczylas. Parafia w Żołyńi liczyła w 1952 roku 6.892 osoby. Prócz Żołyńi należały do niej: część Gwizdowa, część Zmysłówki i Białobrzegów oraz przeważająca część Brzozy Stadnickiej. Przynależny do tej miejscowości przysiółek Wydrze włączony był do parafii w Trzebosi, zaś Budy Łańcuckie do parafii w Wólce Niedźwiedzkiej². W kościele żołyńskim w dniu 16 czerwca 1951 r. przyszły kapłan otrzymał sakrament chrztu, zaś 29 października 1959 r. przyjął sakrament dojrzałości chrześcijańskiej³.

Rodzicami przyszłego kanonika kolbuszowskiego byli Michał i Helena z domu Płoszaj⁴. Po odebraniu wykształcenia podstawowego Jan Gut kształcił się w Liceum Ogólnokształcącym w Żołyńi. Naukę w tej placówce oświatowej rozpoczął w roku 1965. Uczęszczał do oddziału A o profilu ogólnym. Jego wychowawcą był Tadeusz Cebulak. W roku 1969 brzożanin

¹ Archiwum Bieżące Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie [dalej: ABKR], Ks. Jan Gut – teczka personalna [dalej: TJG], Tabela służbowa ks. Jana Guta.

² *Rocznik diecezji przemyskiej na rok 1952*, Przemysł 1952, s. 72, 113.

³ M. Nabożny, *Kapituła kolegiacka*, w: *Parafia Kolegiacka Wszystkich Świętych w Kolbuszowej w latach 1510-2010. Studia, szkice, materiały*, red. S. Zych, Kolbuszowa 2010, s. 337.

⁴ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta.

pomyślnie złożył egzamin maturalny i został wpisany do Księgi Absolwentów żołyńskiego liceum pod numerem 707⁵.

Jesienią 1969 roku młodzieniec przestąpił progi przemyskiego Seminarium Duchownego. Rektorem był wówczas ks. Michał Jastrzębski. W roku 1972, po rezygnacji ks. Jastrzębskiego, na stanowisko to wyznaczony został ks. dr hab. Stanisław Potocki. On stał na czele seminarium przez pozostały okres formacji duchowej przyszłego kapłana z Brzozy. Funkcję wicerektora pełnił w tym czasie ks. dr Stefan Moskwa⁶. Zgodnie z wymaganiami *Zasad życia wspólnoty seminaryjnej* przemyskie Seminarium Duchowne umożliwiało alumnom wszechstronny rozwój obejmujący formację duchową, liturgiczną, biblijną, intelektualną, kulturalną, społeczną i pastoralną. Przykładowo w roku akademickim 1972/1973 alumni uczestniczyli w sześciodniowych rekolekcjach na początku roku i trzydniowych w okresie Wielkiego Postu. Prowadził je o. A. Mokrzycki TJ⁷. Rekolekcje jesienne w roku akademickim 1974/1975 głosił ordynariusz przemyski bp Ignacy Tokarczuk, zaś wielkopostne prałat ks. Józef Mucha z Niechobrza⁸. Niewątpliwie jednym z ważniejszych wydarzeń, w których uczestniczył alumn Jan Gut, było Nawiedzenie obrazu Matki Bożej w diecezji przemyskiej. Rozpoczęło się ono 8 marca 1970 r. w Jaśle, dokąd Symbole Nawiedzenia – Świecę i Ewangeliarz przywiózł z Gorlic ordynariusz tarnowski bp Jerzy Ablewicz.

W dniu 15 marca 1975 r. brzózanin otrzymał święcenia diakonatu⁹ poprzedzone trzydniowymi rekolekcjami, które głosił ojciec duchowny seminarium ks. dr Stanisław Zygarowicz¹⁰. Okres seminaryjnej formacji duchowej zwieńczony został sakramentem święceń prezbiteratu. Wcześniej diakoni uczestniczyli w sześciodniowych rekolekcjach prowadzonych także przez ks. Zygarowicza¹¹. Święcenia kapłańskie ksiądz Jan Gut przyjął 21 czerwca 1975 r. w Przemyślu. Szafarzem sakramentu był ordynariusz przemyski, biskup Ignacy Tokarczuk¹². Sakrament szafowano w katedrze

⁵ www.zszolynia.pl/absolwenci/1969.html [dostęp z dnia 8 września 2015 r.]

⁶ *Zmiany w diecezji*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” [dalej: KDP], 1972, z. 4, s. 109.

⁷ *Sprawozdanie z działalności Seminarium Duchownego w Przemyślu w roku 1972/73*, KDP, 1974, z. 4, s. 87-91.

⁸ *Sprawozdanie z działalności Seminarium Duchownego w Przemyślu w roku 1974/75*, KDP, 1975, z. 5-6, s. 126.

⁹ ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta.

¹⁰ *Sprawozdanie z działalności Seminarium Duchownego w Przemyślu w roku 1974/75*, s. 126.

¹¹ Tamże.

¹² ABKR, TJG, Karta personalna ks. Jana Guta.

przemyskiej, kościele parafialnym w Dukli oraz prokatedrze lubaczowskiej. Prócz ks. Guta święcenia otrzymało jeszcze 20 jego kolegów rocznikowych. Jak zapisano w sprawozdaniu: „Były to dla Seminarium dni radości, dni zbioru obfitych owoców z łaski Bożej, z trudu Przełożonych i Profesorów, z sześćoletniego wysiłku osobistego tych, którzy usłyszeli głos Chrystusa «Pójdź za mną», z modlitw i ofiar materialnych rodzin alumnów (...)»¹³.

Pierwszą placówką młodego kapłana była Korczyzna. Przybył tu w dniu 15 sierpnia 1975 r.¹⁴ Parafia korczyńska przynależała do dekanatu krośnieńskiego północnego. Kierował nią ks. Stanisław Władyka. W parafii posługiwał także emerytowany katecheta, kapelan przy kaplicy Sióstr Sercanek, ks. Andrzej Kuźniar z Krasnego. Sercem parafii był neogotycki kościół parafialny pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. Pracujący w Korczyźnie kapłani obsługiwali dwa parafialne punkty katechetyczne oraz jeden prywatny¹⁵. Neoprezbiter zastąpił ks. Bolesława Burka przeniesionego do Komańczy¹⁶. Posługa wikariuszowska ks. Guta w Korczyźnie trwała dwa lata, do 13 czerwca 1977 r.¹⁷, kiedy to zastąpił go ks. Mieczysław Hałys przeniesiony z Uherców¹⁸.

Z dniem 14 czerwca tegoż roku kapłan z Brzozy Stadnickiej podjął obowiązki duszpasterskie w Niebieszczanach, w sanockim wschodnim wikariacie rejonowym¹⁹, zastępując ks. Edwarda Stępnia przeniesionego do Sanoka, do parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa²⁰. Proboszczem parafii niebieszczańskiej był wówczas ks. Edward Bojda. Kapłani obsługiwali świątynię parafialną pw. św. Mikołaja w Niebieszczanach oraz kościół filialny w Prusieku, poświęcony Najświętszej Maryi Pannie Królowej Polski. Katecheza prowadzona była w dwóch punktach katechetycznych w domach prywatnych²¹. Także i w tej parafii brzożanin posługiwał dwa lata, do 30 czerwca 1979 r.

Z dniem 1 lipca tegoż roku duchowny podjął obowiązki wikariusza

¹³ *Sprawozdanie z działalności Seminarium Duchownego w Przemysłu w roku 1974/75*, s. 130.

¹⁴ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta, *Zmiany w diecezji*, KDP, 1975, z. 5-6, s. 137.

¹⁵ *Rocznik diecezji przemyskiej* [dalej: *Rocznik 79*], Przemysł 1979, s. 126.

¹⁶ *Zmiany w diecezji*, KDP, 1975, z. 5-6, s. 134.

¹⁷ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta.

¹⁸ *Zmiany w diecezji*, KDP, 1977, z. 4, s. 91.

¹⁹ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta

²⁰ *Zmiany w diecezji*, KDP, 1977, z. 4, s. 91.

²¹ *Rocznik 79*, s. 187.

w parafii Dubiecko w miejsce ks. Mariana Wrony skierowanego do Rybotycz²², zaś w Niebieszczanach zastąpił go neoprezbiter ze Świętoniowej ks. Stanisław Rydzik²³. W Dubiecku ks. Jan Gut współpracował z proboszczem ks. Henrykiem Rykałą z podrzeszowskiego Niechobrza i drugim wikariuszem, ks. Ryszardem Ozgą z Jeżowego. W skład parafii, prócz Dubiecka, wchodziły: Nienadowa Dolna, Przedmieście Dubieckie, Śliwnica, Słonne i Wybrzeże. Kapłani posługiwali w murowanym kościele pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny. Ponadto obsługiwali także kaplicę mszalną w Słonnem. Katechizacja prowadzona była w trzech punktach katechetycznych w Dubiecku oraz w domach prywatnych w Nienadowej, Słonnem, Śliwnicy i Przedmieściu²⁴. Warto też dodać, że w latach 1976-1979 ks. Jan Gut uczestniczył w stałej formacji wikariuszowskiej²⁵.

Po dwóch latach, z dniem 30 czerwca 1981 r., władze duchowne przeniosły ks. Jana Guta do Rozwadowa w stalowowolskim wikariacie rejonowym²⁶. Parafia rozwadowska nosiła wezwanie Matki Bożej Szkaplerznej. Tworzyły ją, prócz włączonego w granice Stalowej Woli Rozwadowa: Agatówka, Bąków, Chłopska Wola, Musików, Pilchów, Rzeczyca, Brandwica i Charzewice. Na terenie tym zamieszkiwało blisko 7,5 tys. osób. W Rozwadowie funkcjonowała także druga parafia, klasztorna Ojców Kapucynów. Kapłan z Brzozy podjął współpracę z proboszczem ks. Janem Pają. Drugim wikariuszem był ks. Józef Futoma, zaś katechetą ks. Kazimierz Malinowski²⁷.

Z dniem 1 sierpnia 1983 roku ks. Jan Gut przeniesiony został do Jasła, do parafii pw. św. Stanisława. Wymienił ks. Władysława Kołodzieja przeniesionego do Jedlicza. Jego zaś zastąpił ks. Józef Fila²⁸. Jasielska parafia pw. św. Stanisława była to placówka erygowana w roku 1971, wydzielona z parafii Jasło-Fara. Kościół, poświęcony w 1893 jako świątynia gimnazjalna, został zniszczony w czasie działań wojennych i odbudowany po roku 1945. Na terenie parafii w 1984 roku zamieszkiwało 6.832 osób. Proboszczem był ks. Stanisław Kołtak z Uherców. Posługę wikariuszy, prócz ks. Guta, pełnili

²² *Zmiany w diecezji od I do 20/IX 1979 r.*, KDP, 1979, z. 4-5, s. 113, 115.

²³ Tamże, s. 115.

²⁴ *Rocznik diecezji przemyskiej na rok 1984* [dalej: *Rocznik 84*], [red. H. Borcz, Przemysł 1984], s. 105.

²⁵ ABKR, TJG, Karta personalna ks. Jana Guta.

²⁶ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; tamże, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta; *Zmiany w diecezji od 1.V. – 30. XI.*, KDP, 1981, z. 5-6, s. 138

²⁷ *Rocznik 84*, s. 432-433.

²⁸ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta; *Zmiany w diecezji*, KDP, 1983, z. 3-4, s. 90.

także: ks. Franciszek Kwolek z Husowa i Stanisław Marczak z Jaślik, który był katechetą szkół średnich. Jako katecheta pracował również przyszły proboszcz kolbuszowskiej fary²⁹.

Placówka jasielska była ostatnią parafią, na której ks. Jan Gut pełnił obowiązki wikariuszowskie. Z dniem 1 lipca 1985 r. władze duchowne skierowały brzózanina do Kuźminy, gdzie objął stanowisko proboszcza, zastępując ks. Stefana Kołodzieja przeniesionego do Sośnicy³⁰. Kuźmina przynależała do dekanatu birczańskiego. Parafię erygowano w roku 1970, wydzielając ją z placówki w Tyrawie Wołoskiej. Rolę świątyni parafialnej pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy pełnił drewniany kościół wzniesiony w roku 1814 jako cerkiew greckokatolicka. Ks. Jan Gut posługiwał również w Roztoce, w kościele dojazdowym pw. świętych Piotra i Pawła. Jego pieczy powierzono 427 mieszkańców Kuźminy i 51 mieszkańców Roztoki³¹. Na pierwszej placówce proboszczowskiej spędził brzózanin prawie trzy lata, do 15 lutego 1988 r.

Z dniem 16 lutego tegoż roku na podstawie kanonu 519 *Kodeksu Prawa Kanonicznego* duchowny przeniesiony został do Harklowej, na miejsce ks. Wiesława Worka skierowanego do przemyskiej parafii Św. Trójcy³². Nowa parafia brzózanina swoje powstanie zawdzięczała Kazimierzowi Wielkiemu, który 13 maja 1365 r. ustanowił sołectwo i zostawił fundusz na budowę kościoła parafialnego. Po pożarze świątyni w dniu 21 lipca 1894 r. staraniem ks. Stanisława Hańskiego wybudowano nowy, murowany kościół. Świątynia pw. św. Doroty została w dniu 9 lipca 1906 r. konsekrowana przez przemyskiego biskupa pomocniczego Karola Józefa Fischera. Drugi tytuł, Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny, kościół otrzymał w 1942 roku za staraniem ks. Tadeusza Urbanika. Pieczy nowego proboszcza powierzono blisko 2.700 mieszkańców Harklowej, Głębokiego i Grudnej, gdzie znajdował się poświęcony w roku 1980 kościół dojazdowy. Prócz obowiązków proboszczowskich ks. Jan Gut prowadził także katechizację w dwóch punktach katechetycznych w Harklowej i Grudnej³³. W posłudze duszpasterskiej początkowo wspomagał go jako wikariusz ks. Wiesław Cho-

²⁹ Rocznik 84, s. 185.

³⁰ ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta (tu podano datę 1 sierpnia 1985 r.); *Zmiany w diecezji* 15. VI. – 2. VII. 1985, KDP, 1985, z. 3-4, s. 114.

³¹ Rocznik 84, s. 73-74.

³² *Zmiany w diecezji od stycznia 1988 r. do 31 marca 1988 r.*, KDP, 1988, z. 1-2, s. 56; ABKR, TJG, Tabela służbowa ks. Jana Guta; ABKR, TJG, Zaświadczenie z dnia 9 sierpnia 2005 roku o przebiegu pracy ks. Jana Guta.

³³ Rocznik 84, s. 192, *Schematyzm diecezji przemyskiej 1990. Terytorium – duchowieństwo – Instytucje (Stan w dniu 30 VI 1990 r.)*, Przemyśl 1991, s. 144.

chrek³⁴. Od roku 1991 obowiązki wikariusza przy proboszczu harklowskim podjął ks. Krzysztof Tomkiewicz przeniesiony tu z Samokłęk³⁵.

W dniu 25 marca 1992 r., na mocy bulli papieskiej *Totus Tuus Poloniae populus*, nastąpiła reorganizacja podziału administracyjnego Kościoła katolickiego w Polsce. Harkłowa znalazła się w granicach diecezji rzeszowskiej, zaś kapłani w niej pracujący automatycznie weszli w skład duchowieństwa nowo utworzonej diecezji. W roku 1993 nauka religii na terenie parafii harklowskiej odbywała się w trzech szkołach. Katechezą objętych było 405 dzieci. Zwiększyło się terytorium i ilość wiernych. We wspomnianym już roku 1993 było to 3.180 parafian z Harkłowej, Głębokiego, Grudnej i Kunowej³⁶. Rok później współpracę z ks. Janem Gutem podjął nowy wikariusz ks. mgr Edward Wnęk. Obaj kapłani posługiwali w Harkłowej do roku 1997.

W dniu 15 kwietnia 1997 r. ordynariusz rzeszowski bp Kazimierz Górny wystosował do kanonika Jana Guta pismo, w którym czytamy: „W związku z pilną potrzebą objęcia parafii w Kolbuszowej, w nawiązaniu do przeprowadzonych rozmów, z dniem 19 kwietnia 1997 r. zwalniam Księdza z dotychczasowych obowiązków proboszcza w parafii Harkłowa i stosownie do kan. 519 KPK, mianuję proboszczem w parafii Wszystkich Świętych w Kolbuszowej, której kanonicznego objęcia (zgodnie z kan. 527 KPK) winien Ksiądz dokonać w najbliższym czasie (...)”³⁷. Na stanowisku rządcy parafii kolbuszowskiej ks. Jan Gut zastąpił ks. Mariana Jachowicza, który zrezygnował z probostwa i przeszedł na emeryturę. Pozostał jednak w parafii i w miarę swych sił nadal służył posługą duszpasterską aż do swojej śmierci w roku 2004³⁸. Kanoniczna instalacja nowego proboszcza miała miejsce w dniu 20 kwietnia 1997 r., w Niedzielę Dobrego Pasterza. Wprowadzenia dokonał dziekan kolbuszowski ks. Stanisław Wójcik w obecności licznie zgromadzonych wiernych i duchowieństwa dekanalnego³⁹.

Parafia farna w Kolbuszowej w momencie przejścia jej przez nowego proboszcza obejmowała swym terytorium Kolbuszową Dolną, gdzie funkcjonował kościół filialny oraz część miasta Kolbuszowa. Kapłani obługiwali również kaplicę w domu zakonnym sióstr Służebniczek. Prócz

³⁴ *Zmiany (do 30 listopada 1988 r.)*, KDP, 1988, z. 3-6, s. 156.

³⁵ *Zmiany księży wikariuszy w roku 1991*, KDP, 1992, z. 1, s. 80.

³⁶ *Schematyzm diecezji rzeszowskiej. 1993*, Rzeszów [1993], s. 142

³⁷ ABKR, TJG, Pismo bpa Kazimierza Górnego do ks. Jana Guta z dnia 15 kwietnia 1997, mps.

³⁸ B. Walicki, *W diecezji rzeszowskiej*, w: *Parafia Kolegiacka Wszystkich Świętych w Kolbuszowej*, s. 170.

³⁹ Tamże.

proboszcza duszpasterską troskę nad parafianami rozciągało czterech wikariuszy, penitencjarz i dwóch księży emerytów. Na przestrzeni 13 lat (od 1997 do 2010 roku) z proboszczem współpracowało w sumie 13 wikariuszy. Ks. Jan Gut niemal od razu dał się poznać jako dobry administrator zatroskany o budynki kultyczne. Owocem podjętych jeszcze w 1997 roku starań duszpasterza i władz samorządowych było objęcie terenu kościelnego planem zagospodarowania przestrzennego. Zmieniono miejsce wjazdu na teren plebanii. Decyzja proboszcza o przekazaniu szerokiego pasa gruntu parafialnego na rzecz miasta umożliwiła ułożenie chodnika prowadzącego na cmentarz. W roku 1998 proboszcz zatroszczył się o zainstalowanie w kościele nowego systemu grzewczo-klimatyzacyjnego. Kolejną pracą podjętą przez ks. Jana Guta we współpracy z Radą Parafialną było ułożenie nowej, ornamentalnej, granitowej posadzki. Zamontowane zostały także marmurowe podstawy ołtarzy, które stanowiły wotum parafian na Wielki Jubileusz Chrześcijaństwa.

Działania proboszcza zostały dostrzeżone i docenione przez władze duchowne, które w roku 1998 obdarzyły go przywilejem noszenia rakiety i mantoletu⁴⁰. Także mieszkańcy miasta wysoko ocenili podejmowane przez brzoźanina starania. W „Przeglądzie Kolbuszowskim” pojawił się w roku 1999 artykuł zatytułowany *Ksiądz proboszcz – dobry organizator*. Zanotowano w nim m.in. takie słowa: „Ksiądz Jan Gut, proboszcz parafii pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Kolbuszowej, od chwili przejścia obowiązków duszpasterskich w tej parafii, przystąpił do gruntownego remontu i unowocześnienia plebanii, kościoła i jego obejścia. Stary i zabytkowy budynek plebanii, wybudowany w latach 80-tych ubiegłego stulecia, wymagał solidnego remontu. (...) Odremontowany budynek plebanii urzeka swoim wyglądem. W kościele wykonano nowy system ogrzewania i wentylacji, w trakcie remontu jest posadzka kościoła. Ksiądz proboszcz Jan Gut odstąpił na rzecz społeczeństwa szeroki pas plebańskiego gruntu, na którym wykonano duży chodnik od kościoła do miejscowego cmentarza. Jest to znacząca inwestycja, zważywszy na to, że ulica Narutowicza na tym odcinku jest wąska, kręta i bardzo ruchliwa, uniemożliwiająca bezpieczne poruszanie się. Innowacyjną działalność popierają władze miejskie i miejscowa społeczność. Słowem: kolbuszowska parafia posiada obecnie dobrego gospodarza i organizatora”⁴¹.

Kolejne działania remontowo-budowlane podejmowane przez ks.

⁴⁰ ABKR, TJG, Pismo bpa Kazimierza Górnego do ks. Jana Guta z dnia 1 stycznia 1998 r. o przyznaniu przywileju używania odznaczenia rakiety i mantoletu, mps.

⁴¹ *Ksiądz proboszcz – dobry organizator*, „Przegląd Kolbuszowski” [dalej: PK], 1999 nr 82, s. 6. Zob. też W. Hryczyszyn, *Realizacja i projekty zmian wokół kościoła pod*

Jana Guta dotyczyły remontu ścian obu zakrystii, wymiany gipsowej sztukaterii, doposażenia zakrystii w szafę na aparaty liturgiczne. Wykonana została izolacja ścian zewnętrznych kościoła parafialnego, cokół budowli ozdobiono granitowymi płytami, zmieniono system odprowadzania deszczówki z rynien kościelnych, ułożone zostały nowe schody prowadzące do kościoła⁴². Proboszcz i parafianie starali się przygotować swoją świątynię na godne przyjęcie kopii wizerunku jasnogórskiego. W związku z tym w roku 2002 odnowiony został mur kościelny, poprawiono wieżyczki, a na hełmach muru ułożono dachówkę. Wymienione zostały rynny spadowe i okucia⁴³. Od roku 2004 podjęty został dalszy trud odnowienia kościoła parafialnego. W kronice kolbuszowskiej parafii proboszcz zanotował takie słowa: „Rozpoczęliśmy renowację wnętrza naszej świątyni pod kierownictwem p. mgr Józefy Czachor – konserwarki i przy pomocy firmy budowlanej p. Roberta Weryńskiego. Prezbiterium ma odnawiać firma rodzinna rzeźbiarska pp. Blajerskich z Jarosławia (...)”⁴⁴. W czasie tych prac wzmocniona została kopuła nawy bocznej, odnowiono polichromię i zakonserwowano ołtarze boczne. W kolejnym roku, staraniem proboszcza i parafian, przeprowadzono remont zakrystii ministrantów, zabiegów renowacyjnych doczekał się też ołtarz Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Dużym wysiłkiem była naprawa organów muzycznych.

Troska o wystrój świątyni parafialnej w Kolbuszowej towarzyszyła posłudze ks. Jana Guta w kolejnych latach. Dużym wyzwaniem, wymagającym sporych nakładów finansowych, było odnowienie malatury w nawie głównej, a później w prezbiterium. Po powołaniu kapituły kolbuszowskiej w prezbiterium zainstalowano stalle dla kanoników. Równocześnie ściany kościoła częściowo zabudowane zostały artystyczną boazerią. Ukoronowaniem działań proboszcza była instalacja wielkiego ołtarza będącego rekonstrukcją starego ołtarza sprzed pożaru w roku 1852 roku. Społeczność kolbuszowska doceniła te dokonania. 12 września 2010 roku, w czasie uroczystej Mszy św. będącej dziękczynieniem za 500 lat istnienia parafii, Burmistrz Jan Zuba, zwracając się do bpa Kazimierza Górnego, powiedział: „Dziś, w Twojej obecności społeczność kolbuszowska pragnie uczcić osobę proboszcza parafii kolegiackiej ks. prałata Jana Guta. Podziwiamy jego duszpasterskie i gospodarskie serce. Jego wyrazem jest jaśniejąca pięknem

wezwaniam Wszystkich Świętych w Kolbuszowej..., PK, 1999 nr 83, s. 3-4; AS, *Prace w Farze*, „Ziemia Kolbuszowska” [dalej: ZK], 1999, nr 3/44, s. 2.

⁴² Zob. B. Walicki, *W diecezji rzeszowskiej*, s. 166.

⁴³ Tamże.

⁴⁴ Archiwum Parafii Kolegiackiej w Kolbuszowej, Liber Memorabilium Kolbuszoviensis [dalej: LMK].

świętynia kolegiacka⁴⁵. Wyrazem wdzięczności i pamięci było również przyznanie ks. Janowi Gutowi tytułu „Zasłużony dla miasta i gminy Kolbuszowa”⁴⁶. Od 25 marca 2007 r., decyzją biskupa rzeszowskiego Kazimierza Górniego, znalazł się w gronie kanoników gremialnych kapituły kolegiackiej w Kolbuszowej⁴⁷.

Kapłańska troska kolbuszowskiego proboszcza nie dotyczyła tylko sfery materialnej, ale przede wszystkim duchowego rozwoju parafian. Już na początku swej posługi kapłan ten przyczynił się do organizacji pierwszych w Kolbuszowej rekolekcji ewangelizacyjnych. Trwały one w dniach 6-8 marca 1998 r., a prowadzili je ks. Roman Wawro i Krystyna Szymczak⁴⁸. Takie same rekolekcje odbywały się też w następnych latach. Także w 1998 roku w parafii kolbuszowskiej z inicjatywy proboszcza przeprowadzone zostały misje ludowe będące przygotowaniem do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000. Fakt ten odnotowano w kronice parafialnej: „Przygotowujemy się do misji paraf. Przyjeżdżają misjonarze z Przemyśla – profesorowie ks. Suchy i ks. Kocór. Prowadzą pięknie cały tydz. 24-30 X. Każda rodzina otrzymała biuletyn z zaproszeniem. Frekwencja ogromna. Księża spowiadają dwa dni”⁴⁹. Renowacja misji, połączona z peregrynacją obrazu Miłosierdzia Bożego i wizytą bpa Kazimierza Górniego, trwała w dniach 2-7 kwietnia 2000 r.⁵⁰ Doniosłym wydarzeniem w życiu parafialnym, ale także osobistym kolbuszowskiego proboszcza była niewątpliwie peregrynacja kopii ikony jasnogórskiej. Nawiedzenie parafii w Kolbuszowej miało miejsce w dniu 17 czerwca 2002 roku, a poprzedzone zostało długimi przygotowaniem. Prócz wspomnianych już działań związanych z remontem i upiększeniem świątyni i jej obejścia, proboszcz zatroszczył się o duchowy wymiar tej peregrynacji. Przygotowaniem do niej były pięciodniowe rekolekcje prowadzone przez paulina o. Bogdana Waliszko z Wrocławia⁵¹. Podobny wymiar miały przygotowania do jubileuszu 500-lecia parafii kolbuszowskiej, które rozpoczęły się w roku 2009.

Za proboszczowania ks. Guta pojawiły się także w parafii liczne grupy duszpasterskie. W kwietniu 1998 roku z inicjatywy proboszcza powołany został parafialny oddział Akcji Katolickiej. Ks. Jan Gut został

⁴⁵ B. Walicki, *500 lat parafii Kolbuszowa*, ZK, 2010, nr 9, s. 4.

⁴⁶ Tamże.

⁴⁷ ABKR, TJG, Pismo bpa Kazimierza Górniego do ks. Jana Guta z dnia 25 marca 2007 r., mps.

⁴⁸ SZA, *Rekolekcje ewangelizacyjne*, ZK, 1998, nr 1, s. 5

⁴⁹ LMK.

⁵⁰ Józef, *Odnowienie Misji Świętych*, ZK, 2000 nr 5, s. 16.

⁵¹ H. Chojnacka, *Czarna Madonna w Kolbuszowej*, ZK, 2002 nr 6, s. 12-13.

asystentem kościelnym tego stowarzyszenia. W październiku 1999 roku powołany został parafialny oddział Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. W roku 2001 powstała parafialna grupa synodalna. Swego rodzaju potwierdzeniem troski proboszcza o życie duchowe parafian, także tych młodych, były powołania kapłańskie. W czasie posługi duszpasterskiej ks. Jana Guta w parafii świętowano ośmiokrotnie uroczystości prymicyjne zarówno księży diecezjalnych jak i zakonnych. Także dwie młode parafianki zdecydowały się odpowiedzieć pozytywnie na głos Bożego powołania do służby zakonnej. Duszpasterz troszczył się o nowe powołania, wspierał też radą młodszych kapłanów: „W kolbuszowskiej plebanii każdy kapłan był mile widziany i ugoszczony. Gospodarz – ks. Jan rozmowy koleżeńskie potrafił zabarwić swoistym humorem, dzięki czemu chętnie go słuchano, bo rozmowy z nim podnosiły na duchu. Księża rodacy odwiedzający rodzinną parafię zawsze wstępowali na plebanię. Ks. Jan poświęcał im dużo czasu, wsłuchując się w ich problemy, o których chętnie opowiadali. Osobne zagadnienie to relacje ks. Jana z wikariuszami. Zawsze znajdował wspólny język z młodymi księżmi, którzy byli pociągnięci i zachwyceni jego bezpośredniością i pogodą ducha”⁵².

W roku 2000 w parafii kolbuszowskiej ks. Jan Gut świętował srebrny jubileusz święceń kapłańskich. Uroczystą eucharystię koncelebrowali, prócz jubilata, jego młodszy brat Józef oraz ks. Bolesław Margański. Na tę okoliczność schola parafialna i KSM-owicze pod kierunkiem ks. Janusza Kurasza przygotowali program słowno-muzyczny. Odczytany został list od ks. bpa Kazimierza Górniego, a homilię na temat roli kapłana we wspólnocie parafialnej wygłosił ks. Jan Chmura⁵³.

Ks. Jan Gut zaangażowany był również w działalność na niwie społecznej prowadzoną przez diecezjalną „Caritas”. W czasie jego posługi w Kolbuszowej na terenie parafii powstały m.in. świetlica profilaktyczno-wychowawcza, środowiskowy dom samopomocy, kuchnia Caritas dla ubogich. W roku 2005 proboszcz kolbuszowski mianowany został kapelanem Warsztatów Terapii Zajęciowej Caritas w Kolbuszowej⁵⁴. Opieką duszpasterską objął on osoby niepełnosprawne i ich rodziny oraz pracowników tych warsztatów. W roku 1997, z inicjatywy ks. Guta, powołana została w parafii Grupa Charytatywna przekształcona później w Parafialny Zespół Caritas.

Szczególne miejsce w życiu osobistym i posłudze kapłańskiej kol-

⁵² Homilia pogrzebowa wygłoszona na pogrzebie śp. ks. Jana Guta przez dziekana dekanatu Wschód ks. Kazimierza Osaka (Kolbuszowa 06.10.2014 r.), ZK, 2014 nr 10, s. 6-7.

⁵³ B. Walicki, *W diecezji rzeszowskiej*, s. 184-185.

⁵⁴ ABKR, TJG, Pismo bpa Kazimierza Górniego do ks. Jana Guta z dnia 9 września 2005 roku, mps.

buszowskiego kanonika miała osoba sługi bożego, obecnie już beatyfikowanego ks. Jerzego Popiełuszki. W roku 2001 ks. Jan Gut zainicjował działania mające na celu powstanie pomnika kapłana-męczennika. Przewodniczącym społecznego komitetu budowy został Stefan Orzech. Pomnik został odsłonięty 23 października 2001 r. w obecności bpa Edwarda Białogłowskiego, ks. Czesława Banaszakiewicza, kuratora wystawy poświęconej ks. Jerzemu Popiełuszce i licznie zgromadzonych wiernych. W 20. rocznicę męczeńskiej śmierci kapłana „Solidarności” 17 października 2004 r. z inicjatywy ks. Jana Guta w kolbuszowskiej farze celebrowana była uroczysta eucharystia pod przewodnictwem ks. bpa Edwarda Białogłowskiego. Po mszy św. podjęto modlitwę o beatyfikację ks. Jerzego. Ta modlitwa w latach kolejnych stała się już tradycją. Podobne uroczystości rocznicowe, zainicjowane przez proboszcza i kolbuszowski oddział Akcji Katolickiej, miały miejsce w roku 2006 i latach następnych. Ważnym epizodem było wzniesienie w Kolbuszowej krzyża z urną kryjącą ziemię z grobu ks. Jerzego Popiełuszki w roku 2008. Ks. Jan Gut tak mówił o tym wydarzeniu: „Czasem trzeba niektóre pomysły realizować, gdyż potem pomagają w przeżywaniu codzienności. Już z kilkunastoletnią tradycją, każdego 16. dnia miesiąca przeżywamy modlitwy o beatyfikację sługi Bożego Jana Pawła II oraz sługi Bożego ks. Jerzego. Wrośliśmy już w tę tradycję, teraz będziemy w większej więzi z warszawskim Żoliborzem, duchową stolicą kultu ks. Jerzego Popiełuszki. Nasze wspólne modlitwy będą przynosić duchowe owoce: pokoju i dobra, o które Sługa Boży tak zabiegał, mówiąc: zło dobrem zwyciężaj i nie daj się pokonać złu. To ciągle jest aktualne”⁵⁵.

Prócz tych wszystkich wymienionych działań ks. Jan Gut podejmował też zwykłą, codzienną posługę kapłańską. Celebrował eucharystię, przez sakrament chrztu wprowadzał do kościoła nowych katolików, asystował młodym parom przy zawieraniu sakramentu małżeństwa, odprowadzał na miejsce wiecznego spoczynku swoich parafian, katechizował, posługiwał w konfesjonale. Jedna z parafianek przekazała takie świadectwo: „Wspaniały człowiek i duszpasterz, był moim spowiednikiem. Spowiedź u Niego otworzyła mi oczy na wiele spraw, pozwoliła lepiej zrozumieć otaczający świat.”⁵⁶

Podejmowany wysiłek miał wpływ na stan zdrowia kapłana. W styczniu 2005 roku ks. Jan Gut wnioskował o udzielenie mu dwumiesięcznego urlopu zdrowotnego⁵⁷. Prośba ta została rozpatrzona pozytywnie, a na okres nieobecności proboszcza zadania administratora przejął ks. mgr

⁵⁵ K. Cesarz, *Krzyż pamięci ks. Jerzego*, „Niedziela Rzeszowska”, 2008, nr 20.

⁵⁶ *Homilia pogrzebowa*, s. 6-7.

⁵⁷ ABKR, TJK, Pismo ks. Jana Guta do Biskupa Rzeszowskiego z dnia 12 stycznia 2005 r., mps

Janusz Kurasz, wikariusz kolbuszowski⁵⁸. Podobny urlop dla poratowania zdrowia kanonik kolbuszowski otrzymał w marcu 2009 roku. Lekarze prowadzący skierowali go wówczas na leczenie do Iwonicza-Zdroju⁵⁹. Stan zdrowia nie pozwolił również ks. Gutowi na uczestnictwo w obchodach 500-lecia parafii kolbuszowskiej, które z takim poświęceniem przygotowywał. Ostatecznie w październiku 2010 roku, po rozmowach przeprowadzonych z biskupem ordynariuszem, ks. Jan Gut ze względu na stan zdrowia podjął decyzję o rezygnacji z funkcji proboszcza parafii pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej⁶⁰. 28 października 2010 r. ordynariusz rzeszowski przesłał do proboszcza kolbuszowskiego pismo, w którym zapisano: „(...) z dniem 4 listopada 2010 roku zwalniam Księdza Kanonika z funkcji proboszcza w Kolbuszowej i proszę o pozostanie w parafii, by pomagać w duszpasterstwie w miarę swoich sił. (...) Serdecznie dziękuję Księdzu Kanonikowi za wieloletnią posługę proboszczowską w Kolbuszowej, za troskę o dobro duchowe wiernych, za dbanie o piękno świątyni, o liturgię i grupy duszpasterskie, za dobrą współpracę z kapłanami i wiernymi. Szczególne podziękowanie składam za wielki trud remontu i upiększania kościoła i plebanii. Nowemu Księdzu Proboszczowi polecam, by zapewnił Księdzu Kanonikowi godne warunki zamieszkania i utrzymania, wiernych zaś proszę o otoczenie Księdza Kanonika swoją życzliwością i modlitwą. (...)”⁶¹.

Po przejściu na emeryturę ks. Jan Gut pozostał w parafii kolbuszowskiej. Odpowiadając na prośbę biskupa Kazimierza Górnego, w miarę sił wspierał inicjatywy podejmowane przez nowego proboszcza, którym został ks. Lucjan Szumierz. Jednak stan zdrowia ks. seniora znacznie mu tę posługę utrudniał. Bolesnym wydarzeniem była też niewątpliwie tragiczna śmierć młodszego brata, ks. Józefa Guta, w lipcu 2014 roku. Ksiądz kanonik Jan Gut wkrótce podążył za swoim bratem. W pierwszy piątek, 3 października 2014 r. o 23⁴⁵, stanął przed obliczem Miłosiernego Boga. Ekspozycja odbyła się w poniedziałek, 6 października 2014 r., o godz. 13⁰⁰, w kościele pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej. Przewodniczył jej bp Edward Białogłowski. Na tę smutną uroczystość przybyły delegacje instytucji państwowych, samorządowych i społecznych na czele z Burmistrzem

⁵⁸ ABKR, TJG, Pismo Biskupa Rzeszowskiego do ks. Jana Guta z dnia 13 stycznia 2005 r., mps; ABKR, TJG, Pismo Biskupa Rzeszowskiego do ks. Janusza Kurasza z dnia 13 stycznia 2005 r., mps

⁵⁹ ABKR, TJG, Pismo ks. Jana Guta do Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie z dnia 31 marca 2009 r., rps.

⁶⁰ ABKR, TJG, Pismo ks. Jana Guta do biskupa rzeszowskiego z dnia 16 października 2010 r., mps.

⁶¹ ABKR, TJG, Pismo Biskupa Rzeszowskiego do ks. kanonika Jana Guta z dnia 28 października 2010 r., mps.

Janem Zubą, delegacje szkół kolbuszowskich z pocztami sztandarowymi, siostry Służebniczki posługujące w parafii kolbuszowskiej, delegacje wiernych z poprzednich parafii zmarłego.

Homilię wygłosił dziekan dekanatu kolbuszowskiego ks. kanonik Kazimierz Osak. Przypomniwał w niej kapłańską drogę ks. Jana, a szczególnie jego posługę w Kolbuszowej: „Kiedy Ks. Biskup Ordynariusz powiadomił Ciebie – Księżę Janie, że będziesz musiał opuścić ukochaną Harklowę, a przejść na eksponowaną parafię Wszystkich Świętych w Kolbuszowej, bałeś się trochę tego nowego zadania. Kiedy przedstawiono Tobie listę pilnych zadań, które Cię czekają, to byłeś lekko przerażony, jak sam mówiłeś. Po kilku tygodniach, jak poznałeś ofiarność parafian, to do mnie powiedziałeś: «dam radę!»⁶². Kaznodzieja przytoczył też liczne świadectwa wiernych, którzy wspominali posługę zmarłego: „(...) Z członkami Rady Duszpasterskiej konsultował swoje przemyślenia. Ksiądz proboszcz Jan rozszerzył i uaktywnił działalność grup parafialnych, jak Caritas, Akcję Katolicką, Radę Duszpasterską. Na zebranie Rady Parafialnej zapraszał przedstawicieli tych grup, aby mieć rozeznanie w potrzebach i problemach parafian. Znalazł również czas, aby kontynuować pracę pedagogiczną, nauczając religii na pół etatu w Szkole Podstawowej nr 1 w Kolbuszowej. Pamiętamy Go jako dobrego nauczyciela, kochającego dzieci i rozumiejącego ich problemy. Ks. kanonik Jan pozostanie w naszej pamięci jako człowiek o wielkim sercu otwartym na potrzeby każdego człowieka, każdego ucznia, a szczególnie tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji”⁶³. W imieniu parafian zmarłego proboszcza pożegnał doktor Mieczysław Maziarz, przedstawiciel Rady Parafialnej: „W naszych sercach, w naszej pamięci zachowamy głęboką wdzięczność za wszystko, co uczyniłeś dla naszej kolbuszowskiej społeczności. Pozostaniesz dla nas Księdzem Proboszczem Odnowicielem i wspianym Ojcem Duchownym dla wszystkich parafian, a w szczególności dla biednych i ubogich”⁶⁴.

7 października 2014 roku w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Brzozie Stadnickiej, rodzinnej miejscowości kapłana, miały miejsce uroczystości pogrzebowe, które zgromadziły wiernych z Brzozy, a przede wszystkim wiernych z parafii, w których posługę pełnił zmarły. Żałobnej Eucharystii przewodniczył biskup senior diecezji rzeszowskiej Kazimierz Górny, zaś pożegnalną mowę wygłosił proboszcz kolbuszowski ks. Lucjan Szumierz: „Pożegnaliśmy wczoraj w Kolegiacie zmarłego kapłana, emerytowanego proboszcza w Kolbuszowej ks. kanonika Jana Guta. Dzisiaj

⁶² *Homilia pogrzebowa*, s. 6-7.

⁶³ Tamże.

⁶⁴ *Wspomnienie o ks. Janie Gućie*, ZK, 2014 nr 10, s. 10.

uczestniczymy we Mszy pogrzebowej w jego rodzinnej parafii, na ziemi rodzinnej, którą tak bardzo kochał, o której nie raz mówił, a wiązał ją także z Sanktuarium Matki Pocieszenia w Leżajsku, gdzie chętnie co roku pielgrzymował. (...) W imieniu parafii raz jeszcze dziękuję mu za jego posługę. Mam nadzieję, że ten czas zmian na lepsze będziemy kontynuować⁶⁵.

Rev. Jan Gut (1951-2014)

One of the priests whose pastoral care had a huge impact on the parish church in Kolbuszowa was Rev. Jan Gut who died in October 2014. This priest was born on June 14, 1951 in Brzoza Stadnicka. He went to secondary school in Żołynia. In autumn 1969 he began the formation of the priesthood in the seminary in Przemyśl. On March 15, 1975 Jan Gut was ordained deacon, on June 21 the same year he was ordained priest. His first parish was Korczyna. He worked successively in Niebieszczany (1977-1979), Dubiecko (1979-1981), Rozwadów (1981-1983), Jasło (1983-1985). On 1 July 1985 Rev. Jan Gut became a parish priest in Kuźmina. After three years, on 16 February 1988 he was transferred to the parish in Harkłowa. On 15 April, 1997 Bishop Kazimierz Górny appointed Rev. Jan Gut as parish priest in the parish dedicated to All Saints in Kolbuszowa. As a priest of Kolbuszowa, he made a very good impression on people. He animated religious life, undertook investment activities, served as a chaplain at the Therapy Workshops Caritas in Kolbuszowa. He was particularly concerned with the parish church. In 1998 he was given the privilege of wearing a rochet and a mantelletta. From 25 March 2007 he remained among the canons of the collegiate chapter in Kolbuszowa. He also received the title of "Distinguished for the town and the Kolbuszowa district". On 4 November 2010 Rev. Jan Gut went on retirement. He died on October 3, 2014 and was buried a few days later, on October 7-October, in Brzoza Stadnicka.

⁶⁵ *Mowa pożegnalna ks. Lucjana Szumierza wygłoszona na mszy św. pogrzebowej w rodzinnej miejscowości zmarłego ks. Jana Guta, ZK, 2014 nr 10, s. 9.*